

Câu chuyện bên lò sưởi năm 1948

Tác Giả: L.m Cao Văn Luận

Thứ Hai, 30 Tháng 1 Năm 2012 09:25

Đây là lần đầu tiên tôi gặp ông Diễm, nhưng đã biết tên ông từ khi ông làm thủ quỹ ngân hàng, rồi tôi chắc và mãi đây qua những lần gặp nhau của các công viên của ông ...

LTS : Trích trong Hồi ký BÊN GIÒNG LỊCH SỬ 1940 - 1965 của L.m Cao Văn Luận

21. Câu chuyện bên lò sưởi năm 1948

Tôi đi ca nô từ Quy Nhơn Khê vào Đỉnh Hải, mua vé máy bay vào Huế. Vì đường bộ và đường thủy bị cắt đứt, người Pháp thì bày giăng mìn chặn đường máy bay từ Sài Gòn ra Hà Nội, lên Nam Vang, Việt Tân.

Vào Huế chưa được bao lâu, khoảng một tháng, thì Bộ Lưu Bị đánh đuổi mọi tôi lên gặp hoàng đế Bảo Đại, và ý định muốn như tôi thuyết phục ông Ngô Đình Diễm ra thành lập một chính phủ qui tụ được những người quốc gia chân chính, có uy tín, có tài năng.

Đi cùng chuyến máy bay được biết của quân đội Pháp, mà Bộ Lưu Bị xoay sở để đem ra Huế dành riêng cho tôi và các Đoàn Nôm, một nhân sĩ Huế.

Lên Đà Lạt, tôi tìm được ông Ngô Đình Diễm ngay. Lúc đó ông Diễm đang trong biệt thự của ông Nhu. Đây là lần đầu tiên tôi gặp ông Diễm, nhưng đã biết tên ông từ khi ông làm thủ quỹ ngân hàng, rồi tôi chắc và mãi đây qua những lần gặp nhau của các công viên của ông như Hoàng Bá Vinh, Nguyễn Khuê, Nguyễn Văn Châu, các cha và giới Công giáo, cũng như nhiều thành phần quốc gia tôi được tiếp xúc cũng hay biết được ông Diễm, và tôi rất tin tưởng, kính phục ông. Vì những

Cßm tình cßn đß tôi chß đßnh đßn gßp thăm hßi, làm quen và tìm hißu ông Dißm mà thôi, chß không cß ý đßnh rß tß nào.

Trßi Đß Lßt lßnh, ông Dißm bßn bß đß com lê ngßi đßc sách trong sa lßng, sát bên lò sưởi. Ông Dißm thân mßt, tßi cßi đßng lên mßi tôi ngßi xußng chißc ghß bßnh cßnh ông, hßi hßn tôi vßnh ngß cßm tßng, nhßn xét cßa tôi lúc vß nßc. Tôi tß ý lo sß, xót xa cho đßt nßc, vì tình trßng chißn tranh, vì âßm mßu cßa ngßi Phßp, vì sß chia rß nßi bß hàng ngũ qußc gia, vì hißm hßa cßng sßn. Ông Dißm ít nßi, gßt gß cß vß tßn đßng. Tôi vào ngay đß:

- Thßa cß, bßy giß ngßi Phßp đß đßa hoßng đß Bßo Đßi vß lßp lßi trißu đßnh nhà Nguyßn, cß cß đßnh ra lßp chính phß không? Ông Dißm lßc đßu, nhìn đßm đßm vào bßp lßa:

- Trßc cha, vài ngßi cũng đß hßi tôi đißu đß. Thßc ra thì tôi không nßn trß lßi vì Bßo Đßi hoßc ngßi cßa ngßi chßa nßi gßi vßi tôi mßt cách chính thßc vß đißu đß. Theo tôi thì không thß nào ra lßp chính phß lúc này đßc. Cha cũng hißu rßi đß. Thßa hißp Vßnh Hß Long đß không đßm lßi đßc lßp và thßng nhßt chân chính cho Vißt Nam. Qußn đßi Phßp, Cao ßy Phßp đßng nßm mßi quyßn hành chính trß, qußn sß. Vß ngoßi giao thì Vißt Nam bß gißi hßn, chß đßc phép đßt đßi đißn ß ba nßi là Ba-Lß, Hoa-thßnh-đßn và Lußn-đôn.

Nhß thß chß quyßn ngoßi giao hoßn toàn không cß, hoßn toàn trong tay ngßi Phßp. Đißu thß hai nßa ít ngßi đß ý là ngßi Phßp lßp ra Hoßng Trißu Cßng Thß đß bißn tßt cß vßng cao nguyên Trung và Nam Phßn thành đßt thußc đßa trßc tißp cßa Phßp.

Ông Dißm trßm ngßm mßt lúc. Tôi vßn im lßng. Nhßng lßi ông nßi ra nßa nhß suy tß, nßa nhß phßn trßn vßi tôi:

- Vßng cao nguyên này cß mßt tßm quan trßng lßn vß chißn lßc và kinh tß. Vß chißn lßc, nó nßm ß gißa ba qußc gia Vißt, Mißn, Lào. Ai chißm giß đßc cßng cao nguyên này cß thß gßy áßp lßc đßc đßi vßi cß ba qußc gia đß.

Ngßi Phßp gßi vßng cao nguyên là Hoßng Trißu Cßng Thß chß là mßt lßi trá hình, trên thßc tß chß tâm cßa hß là bißn vßng này thành thußc đßa Phßp. Vß mßt kinh tß, thì vßng cao nguyên

h&t s&c quan tr&ng đ&i v&i Vi&t Nam trong t&ng lai. & đó ch&c ch&n có nhi&u tài nguyên thiên nhiên, nhi&u khoáng s&n ch&a đ&c khám phá và khai thác, nh&ng chúng ta c&n ph&i b&o v& cho Vi&t Nam.

R&i còn v&n đ& th& đi&n qu&c gia, ch& quy&n qu&c gia n&a. Không th& b&ng đ&ng nh&ng cho Pháp m&t vùng đ&t quan tr&ng nh& th&, n&m ngay gi&a lãnh th& qu&c gia, ng& i Vi&t Nam nào mu&n lên l&i ph&i xin thông hành!

Tôi ch&t nh& đ&n m&t cu&n sách kh&o lu&n v& đ&a d& Đông Pháp, không nh& rõ tác gi&, và tôi đem nh&ng ý ki&n đ&c nêu lên trong t&p sách này trình bày l&i v&i c& Di&m:

- C& nói đúng. Tôi có đ&c m&t cu&n sách vi&t đ&i ý r&ng Pháp mu&n ngăn ch&n s&c bành tr&ng c&a dân t&c Vi&t Nam v& phía Tây, mu&n đ& dân t&c Vi&t Nam đ&ng l&i & các mi&n duyên h&i, còn Pháp thì ph&i gi& v&ng vùng cao nguyên Tr&ng S&n, v&a đ& ngăn ch&n s&c bành tr&ng c&a dân t&c Vi&t Nam, v&a canh phòng phía Lào. Nh& v&y khi l&p Hoàng Tri&u C&ng Th&, đ&t tr&c thu&c Pháp, thì Pháp đã b&t đ&u thi hành đúng cái chính sách đó r&i.

C& Di&m ch&m rãi:

- Trong m&t vài tr&ng h&p, mình có th& tính chuy&n h&p tác v&i ng& i Pháp trên căn b&n th&a hi&p v&nh H& Long, v&i m&t đi&u ki&n: B&o Đ&i không ph&i là B&o Đ&i.

C& Di&m có v& kho&i trá v&i câu nói ý nh& đó, h&i m&m c& i. Tôi hi&u ý c&, cũng m&m c& i. C& Di&m l&i ti&p:

- Nh&ng chuy&n đó không th& x&y ra đ&c. B&o Đ&i là B&o Đ&i t&c là m&t ng& i, thì chúng ta có th& dùng th&a hi&p v&nh H& Long làm bàn đ&p đ& tranh đ&u t& ôn hòa đòi h&i thêm nh&ng ch& quy&n khác mà ng& i Pháp ch&a ch&u trao tr&. V&i ai thì đ&c, nh&ng v&i B&o Đ&i thì không th& đ&c. Dù có thi&n chí đ&n m&y cũng vô ích thôi. B&o Đ&i ch& thích nghi l&, hình th&c, b& ngoài l&i ham săn b&n, ăn ch&i, không có tinh th&n trách nhi&m đ&i v&i s& m&ng lãnh đ&o c&a ông.

Giå så tôi ra låp nåi các våi Ngåi thì så xåy ra đå vå råt mau. Và dĩ nhiên lúc này thì tôi là phåi chåu ra đi, chåu thiåt thåi, vì Pháp còn coi nång lá bài Båo Đåi låm.

Tôi thán phåc nhång nhån đånh sáng suåt, chính xác cåa ông Diåm, håi thêm:

- Thåa cå, nhå våy båy giå cå không ra låp nåi các, thì theo cå bao giå måi có cå håi tåt đå đem ra måt giải pháp hoàn toàn quåc gia?

Cå Diåm nhìn tôi nhå trách rång tôi cũng đã biåt nhå cå råi mà còn håi làm chi:

- Bên Tàu đång nào thì Mao Tråch Đång cũng thång Tång Giåi Thåch. Må muån cho hå Tång thåa hiåp chia đåt hay chia quyån våi Mao cho yên chuyån Trung Hoa låc đåa. Quân cång sån tàu thång tiån đån biên giåi Båc Viåt Nam, quân Viåt Minh đå cå så giúp đå tråc tiåp cåa quân cång sån Tàu, så månh lên, quân Pháp så gåp khó khăn, lúc đó thì cå Pháp và Båo Đåi så låy låc ngå i nào đåa ra đå cå måt giåi i pháp quåc gia chân chính. Lúc đó ra cũng chåa muån.

Tôi đång lên chào ông Diåm đånh ra vå, chåt nhå rång đây là nhà cåa ông Nhu.

Tôi håi ông Nhu và đå cå ông Diåm cho biåt là ông Nhu đang å phòng trong. Tôi tiån vào. Đây là måt căn phòng rång, giåa kê måt chiåc bàn dài, có lå là bàn ăn, måt góc kê chiåc đàn dång cåm. Sát tång có bå sa lông và måy chiåc bàn nhå, thåp. Ông Nhu ngåi trên chiåc ghå sa lông đó. Ông Nhu måc chiåc áo len dày cao cå. Con gái đåu lòng cåa ông là Lå Thåy đang ngåi trên chiåc bàn dài, håc bài. Bà Nhu måc áo dài màu xanh đåm đång bên con gái la mång Lå Thåy vì Lå Thåy làm bài không đúng ý bà.

Câu chuyån giåa tôi và ông Nhu cũng tång tå nhå câu chuyån våi ông Diåm. Giång nói ông Nhu chåm rãi, rån råi, đåy tin tång. Chåt giåa câu chuyån bà Nhu la lån mång Lå Thåy. Tôi quên nói måt đåi u là tå đåu tôi chånghe bà Nhu nói tång Pháp thôi.

Tác Giả; L.m Cao Văn Lu n
Thứ Hai, 30 Tháng 1 Năm 2012 09:25

- Mình làm gì th^đ, có cha Lu^đ n^đ n^đ thăm đây này.

- Thôi cha, chúng mình sang phòng bên cnh ni chuyn bt n o hn.

Câu chuyện tiếp tục, và ông Nhu cũng nhận được những lúc này ra chấp chánh chấp thuấn rồi làm, sự bất trền ngiệp vì những khó khăn không gì quyệt nại. Tôi cũng góp ý đi đi là nư vì nóng lòng, với vàng quá mà ra chấp chánh lúc chấp thuấn rồi, thì chấp ng những không được gì mà tiêu tan luôn cả với những danh dự và sự nghiệp chính trị tiếp lại cả mình. Ông Nhu có vẻ thối mứa cái ý đó, gục gù. Tôi hỏi thì nào cũng đến thăm hai anh em ông khác.

5 / 5